ДЗЯННІЦА

Вестка Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту.

Асобны №. каштуя усюды 35 кап.

У Расеі
За граніцу

№ 8

ВАРУНКІ ПЕРЭДПЛАТЫ:

	На 12 мес.	На 9 мес.	На 6 мес.	На 4 мес.	На 3 мес.	На 2 мес.	На 1 мес.
У Расеі	15р.—к.	11р.50к.	8р.—к.	5р.20к.	3р.90к.	2р.60к	1р.30к.
За граніцу	20р.—к.	18р.—к.	12р.—к.	8р.70к.	6р.—к.	4р.—к.	3р.—к.

Калі выпісваяцца разам некулькі №№, та робіцца уступка па 20%.

Перамена адрысу каштуя 50 кап.
Радакцыя і Адміністрацыя: Масква, Паварская, 52.

Масква, 1918 г. 16 Апрэля. Выходзіць ня меньш чатырох разоу у месяц. І-й год выданьня.

Канцылярыя Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту адчыняна штодня, апроч сьвят, ад 11 г. да 4 гадзіны дню.

У Вітабску заложана філія Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту. Камісарам назначан т. А. Мартіноускі. Адрыс: дом Акцызнаго губэрскаго упрауленьня.

Атдзел Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту у Пецярбурху знайходзіцца на Баскавум перавулку, дом. 22, кв. 16, куды і радзімо звяртацца за усімі справамі па Беларусі у звязку з Пецярбурхам.

Б. Н. К.

Культурно-Просвѣтительный Отдѣлъ Бѣлорусскаго Національнаго Комиссаріата, послѣ эвакуаціи изъ Петрограда, возобновилъ свои занятія въ Москвѣ. Отдѣлъ обращается съ просьбой ко всѣмъ учрежденіямъ и лицамъ, располагающимъ матеріалами и свѣдѣніями, касающимися исторіи и ныняшняго положенія культурной и цросвѣтительной жизни Бѣлоруссіи, присылать таковыя въ Бѣлорусскій Національный Комиссаріатъ, куда надлежитъ обращаться и за всѣми справками по дѣламъ народнаго просвѣщенія въ краѣ.

Культурно-Просвѣтительный Отдѣлъ
Бѣл. Нац. Комиссаріата.

У Пецярбурзі „Дзянніца" прадаецца вось у якіх мейсцох: Атдзел Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту (Баскау, 22, кв. 16), Нарауская арганізацыя Беларускай Сацыяль-Дамакрацкае Работнічае Партыі (Пецяргоуская шаша, д. 80, кв. 71), „Украинскій Базар", (Пец. Бок, Вялікі прашпект, д. 3), Неускі, у газэтчыка пры касцiолу св. Катарыны і Васіліоу Вострау, рог Вял. праш. і 10 ліні.

Выдавецкі атдзел Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту.

задауся мэтаю выдаць збор творау беларускіх пісароу і песьняроу, якія вышлі з народу, з сям'і селян і работнікау, каторы будзя звацца „Зажынкі". За гэтым іон звертаяцца да таварышоу беларускіх пісьменнікау с прапановаю прысылаць свае творы па адрысу: Масква, Паварская, 52.

Масква, 16 Апрэля.

Пашля таго, як украінская буржуйная рада прыляпілася да Гэрмані, і нямецкія вайскі пачалі разпараджацца на Украіня, як у заваёвануй старане, ушчалася барацьба між тутэйшых селян і нямецка-гайдамацкіх бандау. Цантровая рада была у вялікім смутку, ня ведала, як ей быць. У засяданьні, нарачыта зроблянум аб пытаньні, як згладзіць гострасць палажэньня, канаводы рады, як мага, крычалі, што трэба зрабіць усіо, каб толькі трымацца за Гэрманю, бо інакшай—казалі яны—згіня і рада і самасційнасць Украіны. Гэтая думка рады-трымацца, як бы та ні было, за хвост Гэрмані,—праходзіць чырвонаю ніткаю у іх датырканьнях паміж сабою; гэтая думка—зратаваць раду—зрабілася некім фантомам, які засляпіу вочы, атабрау розум і волю у рады. Яна сама нічога ня бачыць, ня разумея, ня можа нічога сама рабіць: усіо гэта яна лісціва перадала у рукі Гэрмані. Граніцы Украіны абрысоувая ня яна сама, а Гэрманя; пытанем аб замірэньні паміж ею і Расеяй палымая—Гэрманя. Дзеля перамовау аб гэтым замірэньні украінская рада паслала прасіць у Бэрліні панятых: Гэрман'я шле у Смаленск на перамовы барона Мумма-Шварцэнштэйна і аустрыйскаго пасланца Боргарта. 5 апрэля у Цантровуй радзя, у звязку с пачаткам пэрамовау аб замірэньні з Расеяй, паднялося пытаньня аб прыпынку ваенных апэрацiяу на Украіня. За прыпынак стаяла толькі некая крыха дэлегатау, а усе астатнія пастанаві запытаць у Бэрліні, як там скажуць. А аттуль сказалі, што прыпынак рабіць німа чаго, значыцца трэба вясці вайну даляй, да пэупаго замірэньня.

Калі прыпомніць усіо гэта, дык само па сабе устае пытаньня: аб якой жа самасційнасці дзяруць горла Стэцэнкі і Галубовічы? Яны злучыліся з імпэрыялiскаю Гэрман'яй, каб абараняць сваю самасційнасць ад равалюцыйнае Расеі, і разам з гэтым так глыбока зака-

АД РАДАКЦЫІ.

Рукапісы, якія прысылаюцца ля друку, павінны быць чытэльна напісаны на одным боку паперы.

Няпрынятыя рукапісы звертаюцца аутарам, калі ля перасылкі будзя прыслана марка. Малыя рукапісы ня варочаюцца зусім

Радактар прымая од 11 да 5 гад.

Радакцыя і Адміністрацыя: Масква, Паварская, 52, тял. 1-85-51.

палі у магілу сваю самасційнасць, што яна там затхнулася і абмярцвела. Самасційнасць—труп, над якім робяць цяпер апэрацыі нямецкія кастаправы. Раней ці пазней гэты труп сусім згніе, разсыпляцца і ня будзя смуродзіць тым жывым сілам, якія засталіся на Украіня. Але пакуль што нямецкія зароны у'юцца каля яго і працягваюць свае гострыя пазуры, каб разарваць і абязкрывавіць усіо тое, што знайходзіцца навокала гэтае мярцвячыны. А каля яе есць і частка нашаго, беларускаго, народу, якая праз адміністрацыуны праізвол калішніх часоу была уціснута у тую губэрню, якая уся агульня лічыцца радаю, як украінская. Пытаньня ідзе аб Чарнігаушчыня.

Справа вось у чым. Калі паглядзець у рахункі перапісу народу у 1897 г. па усёй бышнай Расейскай імперы, та небачым, што у паветах, побач з Смаленшчынаю, жывуць сусім ня украінцы. Так:

	Расіян.	Беларусау.	Украінцау.
Мглінскі павет.	78,22%	14,17 /	0,09 /
Навазыбкаускі „	94,16 /	0,20 /	0,08 /
Старадубскі „	92,91 /	0,01 /	0,18 /
Суражскі „	24,90 /	69,41 /	0,08 /

Па ліку было у гэтых паветах: расіян—445.139, беларусау—149.422 і украінцау толькі—778. Найбольш беларусау у Суражскум павеця, дзе іх лічылася 129.294; потым у Мглінскум—19.739. Апрыч таго нявялікія часткі беларусау жывуць у Гараднянскум (502 ч.) і Сосніцкум (201 ч.) паветах. Але у гэтых паветах іх так мала, што яны ня могуць прымацца у рахунак паміж украінскаго народу.

Значыцца, чатэры пауночныя паветы Чарнігаушчыны, населяныя больш усяго расіянамі, потым беларусамі, якіх цяпер можна лічыць каля 250 тысячау, ня павінны належаць да Украіны. А тым часам, па заяуленьню з Кіява, ад Цантровае рады, Бэрлінская Правіцяльства звясціла Расейскую Савецкую уласьць, што у крух Украіны, паміж іншых, уходзіць і уся Чарнігауская губэрня. Дык ня вядома, як лічыць: ці гэта ужэ рашоная пытаньня, ці у ім яшчэ можна што-небуць перарабіць.

Пытаньня аб этнаграфічнуй справя у Чарнігаушчыня мы падымаям у цяперашні час дзеля таго, што як раз цяпер пачынаюцца перамовы з украінскаю радаю аб замірэньні, к якому прымушана Расея Брэскаю згодаю. Прэдстаунікі Расеі, якія будуць вясці перамовы, павінны памятаваць аб пауночнай Чарнігаушчыня і абараніць яе ад захапляньня у лапы гэрманізованае рады. Калі апошняя дамагаяцца валадарства на усёй зямлі, заселянай украінцамі, та уласьць яе ня павінна душыць тых, хто да Украіны ня належыць.

Нічога ня маючы супраціу братоунаго жыцьця беларуса з украінскім селянінам, паміж каторых натта шмат аднакаваго, як у натуры, так і у гыстарычнум жыцьці, мы усіо-такі ня можам зміріцца с тым, што Суражаскі і Мглінскі паветы, дзе шмат жыве беларусау, адойдуць да Украіны і разам з ею будуць атданы на раскляваньня нямецка-гайдамацкаму вараньню Каб ня спрабаваць тае долі, якаа. выпала украінцам, і ня застацця надоуга з ею, жыхары тых паветау, аб якіх ідзе рэч, павінны уразня і ясна выявіць свае жаданьня належыць да Беларусі, якая войдзя, як частка, у Расейскую Федэраціуную Распубліку, дзе будзя кожны гаспадаром над сабою, а ня гнуць шыю перад нямецкім шуцманам.

А яны такі былі.

А яны такі былі.

Двоя, ці троя іх, весткі ясна ня гаворуць, як юда да саноунікау, паехалі яны з уклонамі да нямецкіх начальнікау у Брэсцыю прасіц чагось такога ля Беларускаго народу. Няупанамочныя ім, чужыя яму думкамі, жаданьням яго і патрэбам, прыпадковыя у яго сацыялістычным руху, укралі яны яго даверія, ці з мастэрылі яго на свой лад і атправіліся пад грукат гармат і куляметау, праліваючых кроу работнікау і селян на хронці, з-заду ад мейсца барацьбы, за ласкаю к нямецкаму імперыялізму. Прышлі, загаварылі. І... спадабалася ім нямецкая начальства. Дужа прыемная уражэньня дасталі яны ад яго вярнуліся нятак...

А яны такі былі.

Чарнасотнік некі Цвікевіч, Міхалоускі і нічэ трэйці.

Спакусіла іх пуціна Украінскае Рады і рынуліся яны на ей.

Што ж зрабілі яны там ад імяні беларускаго працоунаго люду? Аб чым таргаваліся за спінамі работнікау і селян? Ці ня прадалі яны нямецкім грашаунікам Беларусі так, як гэта зрабіла украінская буржуйная Рада?

Весткі нічога аб сім не гаворуць. Вестак аб сім мы не маям. Але сэрдцэ наша щтосьці б'ецца з трывогаю і у душу закрадаяцца сумленьня, што бадай там нячыстая справа.

Пачакаям, пажджом... Тайны ня схавая ніхто. Праведаям усе. Хай жа нядумаюць яны, што мінецца ля іх дарэмна усе, хоць і прадалі яны там інтарэсы Беларусі. Працоуны беларускі народ нізашта ня пацярпіць таго, каб над ім здекуваліся усякія трапунковыя людзі, каб таргаваліся за яго краіну у цяжскія часы ля расейскай равалюцыі. Хай помняць гэта...

А яны такі былі. Троя, ці двоя прадаунікау.

Беларусь, як частка Савецкай Федэратыунай Распублікі.

Чаму мы стаімо за тоя, каб на Беларусі трымалі уласць у сваіх руках рады работнічых і селянскіх дэпутатау? А таму, што гэта хворма уласці есць адна ад зямакратычняйшых хвормау, таму, што гэту інстітуцыю уласці стварыла Расейская Работніча—Селянская Равалюцыя, якая палажыла закладзіну ля сацыяльнай перабудоукі жыцьця.

Рады работнічых, салдацкіх і селянскіх дэпутатау складаюцца с таго стану людзей, які есць, які быу

Які павінян быць гаспадаром свае зямелькі.

Толькі гэты стан зможа даражыць заваёвамі равалюцыі, толькі работнік і бедны селянін зацікаулен у тым, каб была свабода на зямлі і каб людзі жылі вольнымі, незалежнымі адны ад другіх. У радах работнічых і селянскіх дапутатау маюцца прэдстаунікі ад згуртованых людзей, ад грамадак і супалак, якія выбіраюць ад сябе пасланца у раду. Другіх станау людзей у Рады ня пускаюць, бо ведама, што і буржуй земляуласнік, капіталіст хвабрыкант—людзі зусім інакшыя і ні каліва незацікауляны у інтарэсах работнікау і селян. Каб гэты людзі былі у радах, та яны тоя йрабілі-б, што валтузілі б работу, ставілі-б палкі у калёса. Заусюды, дзе разам ня сойдуцца людзі двух станау, там ідзе барацьба і ат гэтаго справа стаіць. У той час, калі палажэньня застаецца такім, што німа пеунасці сучасна, хто гаспадар усяго у сваей старане, тады уводзяць гэткі парадак, што у вышэйшуй установя, парламэнці, даюць мейсца прэдстаунікам усіх станау. Так бывая пры буржуйных равалюцыях і у так званых канстітуцыйных гасударствах. Гэты установы-ля Расейскай Распублікі няпатрэбны. Селяне і работнікі у ёй гаспадары над усім, пабаролі сваіх варагоу зусім і німа клопату варочаць іх нанова да уладарства.

І інстітуцыя Радавай уласці гэта наследзя Равалюцыі, сустрэло вялікую спагаду у работнікау усіх краёу. Нягледзючы, што у многіх старонках яшчэ маюць сілу багатыя станы, тым ня меняй, чым даляй тым боляй, работнікі, паустаючы, закладаюць рады работнічых і салдацкіх, або селянскіх дэпутатау. Гэтак было у Англі, Гэрмані і ін. краёх. Жыцьцё апраудвая гэты спосаб.

Ля нас беларусау ня меняй чымсь ля другіх важна, каб у нашуй старонца была уласць у руках радау работнічых і селянскіх дэпутатау.. Доугія гады кіравалі намі паны цяпер гэтаго не павінна быць. Выбіраны намі-гэты рады павінны іці за адно з такімі радамі ж Расеі, Украіны, Літвы, Польшчы і др. Калі рады работнічых і селянскіх дэпутатау у ва усіх народау забяруць уласць сабе ны злучацца разам—ніякія вогагия эмогунь нашаронь іх.

Цяпер буржуазея і іх газэты, аг на лемнуць крычаць, што хворма радавай уласці ня добрая, ня даладжаная і няспраўядлівая. І пад гэты крык прапануюць гэткую, дзеб мелі вагу і сілу розные контар-равалюцыянэры. Яны добра ведаюць, што пакуль уласць у радау, да тых порім нябыць гаспадарамі, да тых-пор ня патухня полымя равалюцыі.

Хай жа нячакая і наша беларуская буржуазея, што беларусы работнікі пойдуць за ею і згодзяцца атдаць уласць якойнебудзь, буржуйнаго толку, установя. На гэта яны ня пойдуць. Дзеці равалюцыі толькі рады работнічых і селянскіх дапутатау—яны адны павінны мець уласць за сабою у ва усіх народау. Работнікі і селяне стварылі равалюцыю... Нехай жывуць Саветы.

Д. Ж.

ФЭЛЬЯТОН.

„Беларусы.“

Як увайходзілі немцы у Мінск, памешчык Скірмунт і яго сябер Алексюк страчалі іх с прамовою.

(Са слоу уцякачоу з Мінску.)

„Там навотдаль чуваць,
Пачалі ужэ страляць—
Значэ скора яны
Будуць гэтта відны!...
Пад канец прышоу час,
Які збавіць ужэ нас
Ад ліхіх варагоу—
Бальшавікоу.
Будзя ім нас давіць—
Ня даваць вольна жыць,
Мужыком дазваляць
Нашы меньня зграбляць
Да і нас, іх паноу,
Скідаць зверху далоу.
Немяц жданны наш госць—
Спагане на іх злосць!
Вось нам трэба хуччэй
Гэтых родных людзей
З ціоплай рэччу сустрэць,
Каб прыхільнасць іх мець.
Дык складай сваю рэч
І спяшэм на сустрэч
Доугаждапных вітаць.
Дзякуй Богу Айцу,
Што прыуіоу іон к канцу
Панаваньня у нас
„Работнічых масс“,
Якіх нам пасадзіу
Равалюцы уплыу.
Цяпер удасца вярнуць.
Што сумелі зграбуць
У гэты злыя дзянькі
Хамау'іо-мужыкі.
Гэта ж, знаяш, йдзе к нам
Пазбауленьня з Высі.
Хуччэй іх прынясі
Міласлівы Гаспод!
Вось нам трэ палажыць,
Што нямцам гаварыць
Сустракаючы іх
Гаварыу Аляксюк
Пад гарматавы стук
Пану Скірмунту у гук.

—„Вось на гэта у атказ,—
Праказау Скірмунт у раз:
„Трэ, каб зпашых прамоу
Вышла гэтак, што край
Беларускі давіоу
Сустракаць іх прыход.
Сам я ім раскажу,
Усе да дробкі злажу,
Як давілі нас тут
У пекля цяшкіх пакут;
Як адзін толькі здзек
Бачу тут чалавек,
Покуль вы падышлі
Аляксюк сказать зноу.
А вось з нашых дваіх
Перад імі прамоу
Трэ, каб вышла, ты знай,
Што уручыу гэта край
Беларускі й народ
Сустракаць іх прыход.
—Ну дык добра, давай!
Нехай намі весь край
Шле да немцау вітань...
І у цагодную рань,
Пад гарматавы стук,
Скірмунт пан, й Аляксюк
Із багатых палац
На шырокі на пляц
Паняслі немцу уздзяк
Беларусау селян—
За жалезны кулак,
Што ля іх згатаван.

А на заутра наукруг
Пашоу у горадзі рух,
Як паважна нямцоу
Двое рады сяброу
Выхадзілі страчаць.
І сіой той стау пытаць:
Як магло тоя быць,
Каб маглі гаварыць
Ад працоуных людцоу
Беларусау мужыкоу
Двоя звэжных паноу?

Авадзіон.

Къ учителямъ-бѣлоруссамъ.

Переживаемый моментъ является поворотнымъ въ дѣлѣ нашей революціи, именно: наиболѣе острый періодъ классовой борьбы прошелъ и необходимо приступить къ утвержденію въ жизни тѣхъ началъ, какія положены процессомъ революціи въ основу государственнаго строя, и къ поднятію экономическаго и промышленнаго благосостоянія страны. Словомъ, предстоитъ новая борьба, но не разрушительная, а созидательная. Этой борьбѣ нужно придавать не меньше значенія, чѣмъ прежней. Наоборотъ, она важнѣе, какъ въ настоящее время, такъ и по своему вліянію на судьбы революціи въ будущемъ. Если у Совѣтской власти есть теперь опасный врагъ, такъ это всеобщая разруха и голодъ. Масса, стоящая вдали отъ политической жизни и живущая вопросами желудка, составляетъ въ настоящее время, тотъ лагерь куда устремляются вождѣленія всѣхъ, мечтающихъ о политическомъ реваншѣ. Чтобы агитація имѣла меньше успѣха въ этомъ лагерѣ, необходимо приступить безотлагательно къ устраненію тѣхъ затрудненій въ хозяй-

ственной и промышленной жизни страны, которыя лежатъ препятствіемъ на пути къ соціальному строительству. Для этой борьбы должны быть привлечены всѣ интеллигентныя силы, стоящія въ политическомъ отношеніи на платформѣ теперешняго правительства.

Это общее положеніе въ отношеніи Бѣлоруссіи осложняется тѣмъ обстоятельствомъ, что въ ней и изъ-за нея не кончена физическая борьба. Германія, при ликованіи мѣстной буржуазіи занявшая большую часть Бѣлоруссіи, не думаетъ скоро очистить ее. По заявленію германскаго правительства нѣмецкія войска останутся въ оккупированныхъ мѣстностяхъ Бѣлоруссіи до заключенія международнаго мира. Пока будемъ ожидать его, быть можетъ, бѣлорусской и польской буржуазіи удастся окончательно убѣдить Германію, что бѣлорусскій народъ ищетъ дружбы и союза съ нею. Тогда надежды на сохраненіе завоеваній революціи поблекнутъ, и бѣлорусскому народу придется склонить голову передъ чужеземнымъ повелителемъ, какъ онъ склонялъ ее впродолженіе всей своей многострадальной исторической жизни.

Такимъ образомъ передъ Бѣлоруссіей, въ отличіе отъ Россіи, стоятъ во всей своей остротѣ двѣ совершенно одинаковыхъ по своей трудности задачи: культурно-экономическое строительство, какъ и по всей Россіи, и жестокая политическая борьба, какъ во всѣхъ захваченныхъ нѣмцами областяхъ. Первая задача, въ результатѣ своего разрѣшенія, будетъ имѣть вліяніе на всю послѣдующую исторію Бѣлоруссіи; при разрѣшеніи второй въ благопріятномъ смыслѣ, будетъ выиграно и настоящее и будущее. Успѣхъ разрѣшенія этихъ огромной важности задачъ зависитъ все-цѣло отъ организаціонныхъ и интеллектуальныхъ дарованій тѣхъ людей, которые будутъ стоять во главѣ движенія за неприкосновенность Бѣлоруссіи.

Наиболѣе подходящими къ дѣлу организаціи лицами являются народные учителя, которые въ прошломъ неоднократно выказывали свою революціонную дѣятельность стоя ближе всякаго другого интеллигента къ трудовому классу, выйдя сами изъ нѣдръ его, учителя постоянно жили интересами близкихъ своихъ, всегда чувствовали всю неприглядность и убогость жизни трудового бѣлорусса, знали его нужды и потребности. Они не были чужими для селянъ, и это, пожалуй, единственное исключеніе для интеллигенціи. Конечно, были и есть учителя и совершенно другого типа, но о нихъ мы здѣсь и не говоримъ: они намъ вовсе не нужны. Теперь намъ необходимы такіе учителя, которымъ не внушали отвращенія мозолистыя и потныя руки ихъ отцовъ. Отъ этихъ-то именно людей мы и ждемъ самой широкой поддержки и самаго дѣятельнаго участія въ дѣлѣ строительства нашей общей несчастной родины. Надѣемся, что они передадутъ крестьянамъ свои знанія, свой жизненный опытъ, политическое воспитаніе, завѣты революціи; поддержатъ у своихъ братьевъ революціонный огонь, будутъ звать къ неустанной борьбѣ съ насиліемъ, захватомъ, реакціей.

Для тѣхъ изъ товарищей-учителей, кто хотѣлъ бы работать съ народомъ и для народа, быть его руководителемъ, но кто сознаетъ себя не совсѣмъ подготовленнымъ въ техническомъ, спеціальномъ и политическомъ отношеніяхъ, Бѣлорусскимъ Національнымъ Комиссаріатомъ будутъ организованы въ Москвѣ и Петербургѣ кратко-временные курсы во время лѣтнихъ каникулъ этого года. На этихъ курсахъ, кромѣ лекцій спеціально педагогическаго характера, предполагается возможно полное освѣщеніе съ современной точки зрѣнія общественно-политическихъ вопросовъ, устройство лекцій и рефератовъ по экономическимъ вопросамъ, исторіи, бѣлоруссо-вѣдѣнію, изученіе способовъ агитаціи и т. д. Болѣе подробныя свѣдѣнія о курсахъ будутъ разосланы особо, послѣ окончанія подготовительной организаціи ихъ. Въ настоящей же замѣткѣ мы хотѣли только вкратцѣ указать на тотъ долгъ, который лежитъ въ настоящее время на каждомъ истинно-интеллигентномъ человѣкѣ, подъ какимъ разумѣемъ народнаго учителя, и, напомнивъ объ этомъ, обратиться съ призывомъ къ нему готовиться и выступить въ качествѣ активнаго работника на полѣ соціальнаго строительства, освобожденія и возрожденія родной Бѣлоруссіи.

І. Р.

Калысная песьня.

Спі, дзіцятка, люлі, люлі,
Спі, сынок май, спачывай.
Усе дзеткі ужэ паснулі,
Ты так сама засынай.
Спі, яшчэ пакуль маленькі,
Покуль сталым станяш быць...
Спі, сынок мой, дарагэнькі—
Усе жывоя ужэ спіць.
Буць недбаян, ты-ж не знаяш
Ані гора, ні бяды.
Покуль бацьку сабе маяш,
Да і бацька малады.
Ля цябе ен загаруя
На адзежу і на хлеб,
І на сталага узгадуя,
Каб у сілах пусціць у свет.
Спі, галубя, ціха у хаці,
Моцы й сілы набірай,
Цябе цешаць бацька й маці—
Іх уцеся патурай;
Бо, як вырасцяж, малютка,
Ня пасьпіш цішком тады,
Ня угледзіш і мінюткі
Ты свабоднай ад нуды.
Гора сілаю загоніць
У цемны горад, на завод,
Дзе машына еньчыць-стогнець,
Путр раз'ядая смурод.
Там ад раніцы да ночы
У цяжкуй працы прастаіш.
Ну-ж, заплюшч, галубя вочы
Ды засні... чаго ня спіш?
Там прывяжа цябе сіла
Да машынау, да сталоу,
Дзе ты будзяш да магілы
Стаиць звязанным, без слоу..,
Замест песьні над калыскай
Твае мамкі дарагой—
Гуд машыны, рамнеу піскі
Будуць вісяць над табой.
Прамя сонца цеплым летам
Да цябе не даляціць;
Ты разлучышся са сьветам,
Як у вастрозі будзям жыць.
Будзя дарма сэрца рвацца
На прыроду паглядзець,
Сіл і свежасці набрацца
Сапачынку з хвілю мець.
Да нявыстачыць патоля
Адарвацца ад машын,
І ня убачыш мо ніколі
Сонца й лесу, мілы сын.
Спі-ж малы спакойна у хаці,
Моц і сілу сабірай—
Покуль цешаць бацька й маці
Іх ты суцеся патурай.

Ц. Гартны.

Нашы задачы.

3 Марца у Брэсці пасланцамі ад Радау і прэдстаунікамі гэрманскаго у раду быу прыняты змест тэксту дагавору замірэньня паміж Расеяй і серадковымі дзержавамі. У трэйцьюй стацьці гэтаго дагавору кажацца: „Землі, што лежаць на заход ад установлянае згоджваюшчыміся мяжы і належалі колісь да Расеі, ня будуць даляй аставацца пад ле вярхоуным уладарствам. Па гэтай згодзя, разам абедзьвімі старанамі установляная межа ёсць важнейшая частка прыложанае пляны. (Замета 1: гэтая межа будзя выраблена расейска-нямецкай камісяй). Калішняя палежа гэтых зямель да Расеі не накладая цяпер на іх ніякіх павіннасцяу, паводлуг жа Расея адказваяцца ад усякаго умешацельства у іхнія дзелы. Гэрманія і Аустра-Венгрыя мусяць парашыць будучую долю гэтых зямель па згодзя з іх жыхарамі“.

Гэтымі кароткімі словамі ясна обмалевана далейшая доля Беларусі: яна перастае быць часткай Расейскай Фэдэратыунай распублікі і становіцца ня боляй, ня меняй кальёніяй Гэрманіі. Прауда, апошняя дужа далікатна свае грабуніковыя дзеі захоувая пад пекнымі абецанкамі „парашыць будучую долю гэтых зямель па згодзя з іх жыхарамі“. Німа ведама толькі, перад кім і перад чым яна наводзіць на сваю тварыну дзявочы сорам. Ці можа каго-кольвек думая ашукаць гэтым? Хавацца няпрыходзіцца і, нам здаецца, трэ было б ужэ і ці проста: карыстаяш сіламі—бяры, што хочаш, твая пара. Гэтак яно па праудзі і вышла. І толькі ля спакою некаторых устрывожаных доляю Беларусі людзей—нямецкая буржуазея ня забывая напомніць аб свасй культурнасці і быццам бы любасці да народауластва. Ня трэба адгаворвацца; робячы гэты свой крок, нямецкая правіцяльства паноу і грашаунікоу многім біла і пападала у цэль. Як і усюды, і беларуская буржуазея, а з ею і яе слугі сацiялісты-шавіністы, песцілі у сябе думкі і жаданьня аб тым часі, які б прынёс такі-сякі прыпадак, могучы спрыяць іх гэтым думкам і жаданьням—захапіць у старане уласць у свае рукі хоць і с помаччу чужых штыкоу. Гэтым прыпадкам ікрас з,явілася нямецкае наступленьня, якоя і прынясло з сабою поуная апраўданьня іх хаценьням. Падаушы думку аб згодзя на парашэньня долі самімі жыхарамі, вядома, і успаміну ня было пры сім, колькі і якія жыхары будуць выяуляць сваю згоду, ды якім парадкам гэта згода іх будзя выяуляцца. Тым часам, покуль што, у забрануй Беларусі немцы, як гэта чувапь з газэт, толькі спагадлівы да просьбау і інтарэсау паноу ды багацеяу, а з селянамі і работнікамі яны і гаварыць няхочуць. Адбіраючы ад селян захопляную у памешчыкау зямлю, разганяючы рады работнічых і селянскіх дэпутатау, яны усякся патвораюць кожнаму ворагу равалюцыі, кожнаму згубіцялю яе. Гэткая ахварбоука даецца нямецкімі заваяваценямі сваёй палітыцы у забраных мейсцох і найболяй у Беларусі. Дайшло ужэ навэт і да таго, што і на Беларусі, па прыкладу Курляндзі і Літвы, намерваяцца быць склікап сэйм з шляхэцка-памешчычых элементау, падмалеваны, падмацованы увагай з боку акупацыёнага начальства, які і возьме на сябе задачу казаць ад усяго беларускаго народу.

Гэтым буржуазея Беларусі пастауляна у добрая і выгадная ля яе палажэньня: яе працягнутая рука атрымоувая шчыры усціск. Алеж пад гэным усціскам хаваяцца хвакт дужа значнае вагі, які і вымушая нас, беларускіх сацыялістау, паглядзець на яго з усіх бакоу і сустрэцца гатовымі з яго ужываньням у жыцьцё. Як прыхільнікі радавае уласці на Беларусі, як абаронцы згоды Беларускай Савецкай Распублікі толькі з Расеяй, мы мусім усе сілы прылажыць к таму, каб не даць можнасці, не дапусціць прадажы Беларусі нямецкаму імперыялізму. Усякая можнасць, за якую б хацеу ён ухапіцца, каб прывязацца да нашае краіны, мы павінны падсеч у корані, зніштожыць да званьня. Хочуць, на прыклад зрабіць хвальшывы воблік грамадзянскіх думак, будуючы некі там сэйм— трэ зрабіць, каб збудаваць яго ня даць, а калі нельга гэтаго прадасцерагчы, та усе дзеі яго звясці на німа нішто. Каб жа ня выпускаць з воку ходу жыцьцяпершая павіннасць—адаслаць на Беларусь гурткі сьвядомых людзей, якія б раз'ехджвалі б па віоскам, мястэчкам і усім куткам Беларусі, рабілі-б сходы і разтлумачвалі-б селянам, што значэ задумоуваная буржуазеяю справа. На селянскіх сходах трэба абраджваць і выносіць пастановы супроць усякіх хітрыкау, якімі карыстая яна дзеля знаходкі спосабау прыпнячэньня працоунаго народу. Гэты пастановы яскрава засведчаць перад усім сьветам аб шчырым жаданьні селян і работнікау ня папусціць дэмакрацкае старонкі, якою іосць Беларусь, да прылучэньня да панскае Польшчы, клярыкальнае Літвы, ці імперыялістычнай Гэрмані. І калі не паслушна гэтаму зробіцца прылучэньня, та то будзя ужэ гвалтоуства, ня меняй.

Барацьба тады возьмя інакшы зварот — станучы на глебу бойкі. Цяперашнія варункі к таму і вядуць: Палажэньня на Беларусі выказвая сабою усім сваім абрысам—палажэньня вайны.

Гэта вайна і вядзецца стыхійна паустаючым народам, які гуртуяцца у грамады, запасваяцца варужжам і вядзе настаяшчую бойку з немцамі і палякамі—так званую парцізанскую войну. Але гэта вайна вядзецца ня ікрас добра, ня улажана у выступах асобных гурткоу і дружын, ды дружыны і гуркі не так добра і крэпка злучаны і да гэтакаго способу вайны прыгатаваны. Вось тут мы ізноу мусім прыці падсобіць. Няадкладаючы, трэ залажыць курсы нелегальных (сакрытых) агітатарау і курсы вучыцяліоу парцізанскае вайны. Як вучні першых курсау, так вучні і другіх, павінны атпрауляцца на Беларусь і агітатары—рабіць усюды гурткі прыхільнікау нашых ідэй, завязваць зносіны між такімі гурткамі, інструктары ж парцізанскае вайны — пралазіць у тыя мейсцы, а дзе ужэ валодаюць гурты варужных селян, установліваць у іх дысцыпліну і кіраваць імі, там жа, дзе німа гэткіх атрадау, закладаць іх, ня цураючыся, што з першаго разу яны мо будуць малымі, але будаваць іх з надзейных і верных людзей і у асобку уручаць кіраваньне імі атборным асобам, найлепі сябрам нашых ідэй. Вось гэты, на першы чарод, дзьве важнейшыя задачы няадходна стаяць перад намі і патрабуюць ад нас ля сябе разрашэньня. Другія задачы, менейпільныя і важныя так сама ня могуць быць намі запядбаны і адложаны у бок, але з'імі ужэ не так трудна і насіцца. Аб іх пагаворым другім разам.

Жыла.

Да чытачоу.

Тыя з нашых чытачоу, хто атрымлівау дасюль газэту „Дзянніца“ дарэмна, павінны паклапаціцца прыслаць перэдплату, калі яны хочуць атрымваць яе даляй, пачынаючы з 8 нумару.

Рэдакцыя.

Беларускі Нацыянальны Камісарыят Маскоускай Вобласці.

4 красавіка вечарам адбылося сабрання прадстаунікау Белар. Сацыяліст. Грамады абудвых тутэйшых беларускіх прафэсіянальных хаурусау — служачых чугункі (Белар. чугонковае Грамады), працоунікау пошты, тэлеграфу і тэляфону (Камітэт беларусау—служачых пошты, тэлеграфу і тэляфону Маскоускаго вузлу) і прадстаунікау беларусау — бежанцау. Тав. Нікіцюк пазнаіоміу сабрання з тымі дакументамі, якія былі атрыманы ад Камісарыяту па нацыянальным справам Маскоускай вобласці і тымі славеснымі тлумачэньнямі іх, якія зрабіу яму саккратар Камісарыяту тав. Фрыдлянд. Тав. Дыла пазнаіоміу Сабрання з тым напрамкам, які напуя у Беларускум Нацыян. Камісарыяцца, перасхаутум з Петраграду: вобласны наш камісар павінен так сама быць ліва—сацыялістычнаго напрамку. бо нясе атказную працу: згодна інструкцыі, агалошануй на сабранні, усёй па-

лїтычнай працай кіруя так званая калегія камісарыяту. каторая, як складзяная з сацыялістычных дэлегатау партыі і равалюцыйных арганізацый, будзя фактычна кіраунічым калектывам; у гэту калег'ю павіняи уходзіць і прадстаунік Белар Нацыян. Камісарыяту, каб гэтым быу створан поуны кантакт (звязак) у працы і напрамку як цэнтральнаго так і вобласнаго камісарыяту.

Пасля нядоугіх прамоу усе згадзілісі на том, што ля працы, якая выпадая па вобласны нацыянальны камісарыят вельмі цэнна тоя падтрыманьня, якоя трэба прасіць у свайго Цэнтр. Камісарыяту. Глаунаю працаю вобласнога з'яуляяцца бежанская справа, якая па цяперашняму атказнаму часу запатрабуя шмат беларускіх сіл.

Часова, да поунаго згавору с Цэнтр. Камісарыятам і сфармаваньня калегі выбраны: Камісарам—Я. А. Рыбак, тав. камісара—І. Я. Клецюк і сакратаром—І. С. Нікіцюк.

Зета.

З КАНАПНІЦКАЕ.

(Вольныя переклады).

СЯУЦАМ.

Раз, другі плугам уз,аралі
Родны наш загон,
І цяпер чакае зерня,
Залатога зерня іон...
Німа толькі, сеуцы, вас...
Гэй выходця-ж у добры час!
Разбудзіушы громам землю,
Навальніцы праняслїся,
Поля дождчыкам змачылі....
А сяуцы йшчэ не знашліся!..
Весь народ аб гэтум дбае...
Гэй, сяуцы, земля чакае!
Узгналі нашу землю
Косці прадзеду, бацькоу...
Скупа грэе сонца поле
Скрозь туман аблакоу...
Дзе-ж, сяуцы, вы? Ужо ля вас
Дзеля сяубы настау час!

Л. Жорсткі.

Смерць Стаха.

Як кароль йшоу на вайну
У чужадальню старану—
Медзяныя іграді рагі,
Каб дрыжалі яго варагі...
А як Стах йшоу на вайну
У чужадальню старану—
Чула жыта яго на кліну,
С потам дзе іон падняу цаліну...
Свішчуць кулі на вайне,
Смерць тут, у дыме і у агне—
Цешаць сэрца ваякі адважныя,
Стогнам стогнуць салдаты сермяжныя...
Бойка сціхла. Рог гудзіць...
Стах весь зранены ляжыць—
А дарогаю тою крываваю
Кароль едзя дадому са славаю...
І сустрэлі яго у варот,
Яму „віват" крычау весь народ,
Прывіталі яго як айца...
І званілі званы без канца...
У магілу-ж ліх як Стах,
Вецяр песню пеу у кустах,
Званіу, летая дубровамі,
Дляленчыкамі ліле вымі...

Л. Жорсткі.

Бежанская справа у Маскве.

Чацвіортаго красавіка адбыуся першы раз пленум (сабрання усяго складу) Беларускаго бежанскаго камітэту у Маскве. Дагэтуль прышлося два разы яму збірацца на прыватныя толькі сабрання, бо склікаць усіх неудавалася, а жыціо патрабавала бежанскаго прэдстауніцтва.

Перад тым, як прыступіць к выбару, прэзыдыуму сабрання шмат часу затрымалася над пытаньнем, ці трэ склікаці арганізацыйны камітэту, каб іон атказвау такому жывому дзелу, як бежанская. Пасля доугаго абгавору пытання, прышлі к такому канструіраванню Камітэта. Апошні выдзельвая з сябе прэзыдыум у цеснум сэнся слова з 5 чалавек; усе іншыя сябры камітэту размяркоуваюцца наміж чатырма атдзеламі камітэту:

1) зносін з бежанцамі, 2) зносін з Беларуссю, 3) матэрыяльнае помачы бежанцам у гостра—неаткладных выпадках і 4) рэавакуацыі (звароту дадому).

Агульныя сабрання камітэту бываюць толькі па важным прынцыпіяльным справам, ля чыста распарадных (адміністрацыйных) засяданняу адбываюцца сабрання малыя (сабрання Бюро камітэту) с прэзыдууму і загадчыкау; Бюро прымае пастановы па усім неаткладным ці дробным пытанням, агалашаючы за тым на бліжэйшум агульным сабранні камітэту свае пратаколы ля замацавання.

Усю драбязу канструіравання камітэту на першум часе пастанавілі абгаварыць на чароднум агульнум сабранні і затым перайшлі да выбарау. Гэтым і скончылася сабрання.

Выбраны: Старшынею Камітэту Я. Л. Дыла, тавар. старшыні (У. С. Нікіцюк, скарбнікам—П. Н. Перавой, сакратаром— К. А. Пілінкевіч, тавар. сакратара Г. П. Мікульскі.

Зета.

ВАЕННЫ АГЛЯД.

На Заходнум фронця.

Па нямецкім весткам 9-го апрэля немцамі забраны гор. Рэймс, той, каторы ва усе часы знай ходзі уся пад страхам захапляньня.

12-го апрэля, як звяшчая нямецкая радіаграма заняты гор. Арманцьер; пры гэтым узята 300 тыс. пленных і 300 гармат. Па француск[illegible] весткам, хаурусныя вайскі адыходзяць да Нуайёну. Гэты атход ня ёсць адступленьня, а толькі пераход, каб выгадаць лепшае ваеннае палажэньня.

У Фінляндзі.

11-го апрэля нямецкамі вайскамі і фінскімі белагвардзейцамі забраны горад Гельсінгфорс. Немцы маюць у мэця да 15 апрэля дайсці да Выбарга. Па весткам з Пецярбурху, фінлянскія белагвардзейцы паявіліся каля Паргалава, якоя блізка ад Пецярбурху.

На Украіня.

Немцамі і гайдамакамі заняты Харкау. Дзеля забяспячэньня украінскіх граніц немцы трымаюцца думкі захапіць і расейскія вобласці, якія датыркаюцца да Украіны. Першаю з іх маяцца быць Курская губэрня.

На Капказі.

Турэцкія вайскі, пасля захвату гарадоу Ваннаі Саракамыша, вядуць наступ па усяму фронту на Батум. Пры гэтым яны абыходзяцца натта дрэнна з мейсцовымі жыхарамі: у някаторых мейсцох яны выразаюць народ і забіраюць сабе усіо яго дабро.

На Даліокум Усходзя.

Гапонскія вайскі, пакуль што, нікуды ня рушацца з Уладывастоку. Але збіраюцца вялікія іх гурткі на Квантунскум паувостраву, каб калі гэта будзя патрэбна, праз Харбін пайсці на станцыю Манжурыя.

Нямецкія газэты рахуюць пытаньня аб стасунку з Гапон'яй. Што гэта можа зрабіцца, відаць з таго, што на раду Амэрыкі і Англі вывясці на які час свае вайскі з Уладівастоку, адмірал Като адцураýся гэта зрабіць. Мусіць Гапон'я на натта шануя стасунак са сваімі хаурусьнікамі.

Сацыялістычная жыцьціо за Граніцаю.

У АНГЛІ. У горадзя Лейчэсцеры адбыуся штогадовы з'езд англійскае нязалежнае работнічае партыі. Сабраньня зрабіла пастанову аб хутчэйшум дэмакратычнум замірэньні усіх народау. Старшы хаурусу, чарнарабочы Сміллэ, крэпка нападау на Ллойд-Жоржа, які сея толькі нянавісць і нічога ня робіць дзяля таго, каб дайсці барджэй да замірэньня. Дэпутат Сноудэн парадзіу падтрымаць у кандыдаты на першаго міністра Лэнсдоуна, бо гэты апошні трымаяцца думкі аб справядлівум замірэньні.

ПРАНЦЫЯ. Вандэрвэльдэ, як старшы, і Гюісман, як сакратар міжнароднаго сацыялістычнаго бюро, перадалі праз Брантінга сацыялістычным партыям і працоуным арганізацыям цантровых імпэрыяу ліст з думкамі аб мэтах вайны, з якімі згадзіуся міжнародны з'езд сацыялістау у Лонданя 23 февраля 1918 г.

У тлумачэньні, якоя маяцца у гэтум ліцця, Вандэрвельдэ і Гюісман заяуляюць, што трэба, каб нямецкія сацыялісты пачалі вясці рахункі у пытаньні аб мэтах вайны. Гэты рахунак можна было-б зрауніць з лондонскім мемарандумам (выказываньня сваіх думак) дзеля таго, каб папробаваць, ці ня можна будзя сацыялістам усіх краіоу працаваць агульня. У цяперашнія часы працоуны кляс усіх зямель аднакава павінян спрачацца супроціу дамаганьня імпэрыялізму да зніштажэньня расейскае равалюцыі.

Брыон і Люсі Колляр прысуджаны на тры годы у астрог за тое, што навучалі народ думкам інтарнацыялізму.

У ІТАЛІ. Італ'янская сацыялістычная фракцыя паслала свае вітаньня нямецкаму нязалежнаму сацыялісту Ледэбуру за тое, што іон падтрымау чэсць сацыялізму сваею спрэчкаю у пытаньні аб Брэскум замірэньні, і за яго абарону спрау расейскаго працоуніка.

У ГЭРМАНІ. У звязку з нямецкім наступам на Заходнум фронця натта вялікую вагу прымая імпэрыяліскі напрамак. Толькі нязалежныя сацыялісты моцна спрачаюцца супроціу гэтаго напрамку, але іх голас задушвая усе нямецкая ваіоунічаства.

З Беларусі

З Вітебску павядамляюць, што там расце і шырыцца контарравалюцыйны рух. Побач з гэстым замацоуваюцца правыя партыі.

Са Смаленску пішуць, што там гостра бракуя хлеба. Поруч—расце нязадавольства.

Есць чуткі, што у Мінску разагналі немцы беларускі гэнеральны сакретарыят.

Украінская рада даводзіць да павядамленьня, што яна ня думая прылучаць да Украіны Мазырскаго павету Міншчыны. Чуткі аб сім у газэтах-ня спраудныя....

Якая шчэдрая! Аднак-шкадуя Беларусі!

У г. Слуцку немцы заарыштавалі старшога зямельнаго камітэту, т. Паліванава; спусціушы некульні дзіон выпусцілі яго.

Із Украйны у Бабрусак рыхтуяцца перебрацца другі польскі корпус.

Радактары:
З. Жылуновіч, Я. Петровіч.
Выдавец:
Беларускі Нацыянальны Камісарыят.

Типографія Сов. Раб. и Солд. Деп. Москва, Тверская, Мамоновскій пер., д. 1[illegible].